

לא בולט מדי, אך בעל נוכחות:
מבט אל החצר האחורית של
הבית חושף קובייה לבנה
בעלת נישות שקועות

מול דלת הכניסה תוכנן
ספסל ישיבה שמיועד
לחליצת נעליים
ומתפקד גם כאלמנט
משחקי לקטנטנים

מבט אל החלל הציבורי
הכולל את פינת האוכל,
המטבח והסלון. הגינה
ניבטת מכל פינה דרך
חלונות גדולים, ומשרה
תחושה אזורית ומוארת

תוג צעיר, הורים לשניים (בני 4 ו-7), הוא מהגרס והיא רופאה, קנו מגרש בן 377 מ"ר ברחוב ראשי בשכונת רמת חן הוותיקה שברמת גן. על המגרש היה בית ישן שנועד להריסה, ובמקומו הם בנו בית חדש בן 250 מ"ר על פני שלוש קומות. בקומת הכניסה מוקמו הסלון, המטבח ופינת האוכל, בקומה הראשונה חדרי השינה של ההורים ושל הילדים, חדר רחצה וחדר עבודה, ובקומת המרתף, שמוארת באמצעות חצר אנגלית, יש פינת טלוויזיה ואזור משחקים רחב ידיים. את הבית תכננו האדריכליות טליה זנרבנק ולירון ברקאי מ"זנרבנק-ברקאי אדריכלים", שביקשו לתכנן בית שישתלב בשכונה בצורה אורגנית. "היה חשוב לנו להטמיע את הבית במקום, שהוא ייראה כאילו עמד שם מאז ומתמיד", מסבירה זנרבנק. "השכונה היא שכונה ותיקה, יש בה משהו קהילתי ושקט, ובני הווג חיפשו להשתייך ולא להתבלט. המטרה שהצבנו לעצמנו הייתה ליצור בית לא גדול אבל מרווח, לא בולט מדי אבל בעל נוכחות. "בעלי הבית ביקשו שיהיה להם קל לארח, ובמקביל

בית קטן גדול

גילי קנלבאום | צילום: איתי בנית

לא גדול מדי אך
מרווח, לא בולט
מדי אך בעל
נוכחות. ביתם
המעוצב והשלו של
זוג צעיר ברמת גן
תוכנן כדי להשתלב
בשכונה הוותיקה
שבה נבנה, וכדי
לשמש כקן נעים,
מזמין ומואר עבורם
ועבור ילדיהם הקטנים

שולחן האוכל האובאלי מוקם
בין מבואת הכניסה לסלון
והמטבח, ומשמש "אי תנועה"
עגול בתוך הבית הקובייתי. גרם
המדרגות שמאחוריו משלב בין
מדרכי בטון מוחלק לעץ

המרתף, המשמש כחדר טלוויזיה, עבודה ומשחק, מואר באמצעות חצר אנגלית שנחפרה לצדו

חדר השינה של ההורים מעוצב במינימליסטיות והורחב באמצעות פתיחת חדר הארונות ושילובו בחלל

המטבח, השחור שבמרכזו אי ישיבה ועבודה גדול, "מחובק" על ידי הגינה שבחוץ

רצו שהמרחב הפנימי יהיה מרווח, ישרת את כל בני הבית ויאפשר להם לבלות ביחד. כדי לאפשר את זה התחלנו את תכנון הבית מבפנים, מחשיבה על המרחבים הפנימיים, הפרופורציות שלהם והמעברים ביניהם. למרות ששטח המגרש גדול, לא רצינו להגזים אלא לתפור את החללים כמעין רקמה, כך שכל מקום בבית יהיה שם בגלל סיבה". ברקאי מוסיפה כי רעיון החוויה הוא שהדריך אותן בתכנון הקונספט של חללי הבית, וכי הקשר בין החוץ לפנים היה משמעותי. "רצינו שגם בתוך הבית ירגישו את הגינה שסביבו. בני הווג ביקשו התייחסות ספציפית לילדים ולשימוש שלהם בבית ובחלליו השונים, ואת זה ניתן לראות בכל מפלס, מהמרתף ועד לקומה העליונה".

חלל ציבורי מחובק

החשיבה על הילדים וגם על ההשתלבות בקהילה נוכחת עוד לפני שנכנסים אל הבית, בגדר המקיפה אותו, שבה חריץ ארוך המזמין את העוברים והשבים להציץ פנימה ומייצר אינטראקציה עם שכנים וחברים. עם זאת, ההפרדה בין החוץ לפנים מתאפשרת באמצעות הקיר שבו קבועה הדלת, שפונה הצדה ולא ניצב אל מול השער. דלת הכניסה מובילה אל מבואה בעלת תקרה נמוכה. האלמנט הבולט ביותר במבואה הוא ספסל ישיבה קבוע בקיר, שצורתו מזכירה ביצה. יש לספסל מטרה פונקציונלית – ישיבה וחליצת נעליים – אבל מנקודת מבט ילדותית הוא בעיקר מוזמן למשחק ומסייע לקטנטנים להרגיש כמו בבית כבר מהרגע הראשון. מימין לדלת הכניסה נמצאים שירותי האורחים, ושאלמה מהכניסה נמצא החלל הציבורי בצורת האות

ר'. בפאה אחת של הר' נמצא המטבח השחור, שבמרכזו אי גדול לישיבה. בטאה השנייה נמצא הסלון שהספות והכורסאות בו מוצבות בצורת האות ח', כשחלק מהן בגבן לשאר החלל, מה שמייצר תחושה של הגדרה והפרדה בחלל רחב הידיים. בתוך נמצא שולחן אוכל אובאלי וגדול מעץ בהיר, חומר שנבחר כדי להוסיף ממד היסטורי לחלל ("כי עץ תמיד היה שם, ועץ זה משהו שמודקן", מסבירות האדריכליות). "בחרנו שולחן מעוגל משום שרצינו שהוא ישמש כמעין אי תנועה", מפרטת זנרבנק. "זה שולחן גדול וכבד, קשה להזיז אותו. בעצם כל מי שנמצא בחלל המרכזי של הבית נע סביבו, וכך נוצרת סירקולציה בבית שהיא בעצם קוביית בטון". החלל הציבורי מרוצף בטון מוחלק בגוון בהיר ופתוח בוויטרינות גדולות אל הגינה שמסביב. כך הסלון "מחובק" מבחוץ במקטע מרוצף של הגינה, ובו פינת אוכל חיצונית. "מכל החלונות יש קשר ישיר לגינה", אומרת ברקאי. "עברנו עם אדריכלי הנוף קרלה אפרתי ומיכאל שטרן כדי לדאוג לכך שהגינה תבצבץ מכל חלון וכדי להעצים את התחושה שהבית שותף בתוך הגן וששניהם תוכננו ביחד". אלמנט בולט נוסף בחלל הציבורי הוא גרם המדרגות

רפפות בטון מצניעות את החלונות לאורך גרם המדרגות, שנפתחים אל הרחוב הראשי

המקשר בין קומות הבית. הוא בנוי משילוב של בטון עם עץ ובכך משלב בין ריצוף הבטון של קומת הכניסה לפרקט העץ הטבעי שבו רוצפה קומת החורים. "המדרגים בגרם המדרגות עשויים מבטון בתבניות שיצקנו במיוחד", מפרטת זנרבנק, "ושילוב העץ יוצר מעין הכנה לכך שלמעלה הרצפה עומדת להשתנות. במדרגות עצמן הוספנו תאורה שקועה בקירות כדי להפוך אותן לסוג של אלמנט פיסולי תלת-ממדי ולא לאלמנט שימושי בלבד". החלונות לאורך גרם המדרגות הם היחידים בבית שנפתחים לכיוון הרחוב הראשי, וכדי ליצור פרטיות בחדר האדריכליות ברפפות עשויות בטון. "זה נועד לשמור על הפרטיות ועם זאת להכניס אור טבעי", הן מסבירות. "בנוסף, רפפות מחומרי בניין כמו בטון הן אלמנט שהיה מקובל בבנייה הישראלית של שנות ה-50, ולכן השימוש בהן מחבר את הבית לממד של זמן ומגשר בין ההווה לעבר".

"לא היה קל ליצור אותן", נזכרת זנרבנק. "עשינו המון ניסיונות, והיה לנו קשה מאוד למצוא איש מקצוע שיסכים לבצע את זה. כולם ניסו לשכנע אותנו ללכת על משהו דמוי בטון, אבל אנחנו לא רצינו לעשות 'כאילו'. התעקשנו ולא ויתרנו, וזה באמת יצא אלמנט סופר מרשים וייחודי".

הרפפות פונות, כאמור, לחזית הבית, וכמוהן פונה אל החזית גם חדר הרחצה של הילדים. כדי ליצור עבורם פרטיות החליטו האדריכליות לתכנן את החדר כקובייה קטנה, שפאותיה בולטות מתוך הקובייה הגדולה יותר של הבית. בזכות הבליטה הזאת, שבמבט מבחוץ צמודה לרפפות הבטון משמאלן, היה אפשר לפתוח בחדר הרחצה חלונות שפונים לצדדים ולא לחזית. "לכל רבר שרואים בבית הזה יש סיבה", מסכמת ברקאי. העלייה לקומה השנייה מסתיימת במסדרון שבקצה אחד שלו חלון גדול הנפתח אל מרפסת קטנטנה של לא נועדה לאנשים אלא לצמחים בלבד. זו בעצם ארנית ובה שתול עץ שמכניס את הגינה גם לקומה הזו ("רצינו להגיד, 'נכון, אנחנו כבר לא על הקרקע, אבל לקחנו חתיכה של אדמה מלמטה והנה היא פה'", מסבירות האדריכליות). בצד אחד של המסדרון נמצאים חדרי הילדים, חדר העבודה שיכול גם הוא לעבור הסבה ולהפוך לחדר ילדים נוסף אם יהיה צורך בכך, ו"פינת סיפור" שבה נמצאים ספרי הילדים ואזור ישיבה קטן. הפינה הזו צמודה לחדר העבודה כדי לאפשר קרבה בין הילדים להורים גם כשאלה עובדים.

סוויטת הורים מורחבת

מעברו השני של המסדרון נמצא חדר הורים גדול.

"פינת סיפור" צמודה לחדר העבודה של ההורים, ומאפשרת את קרבתם גם בעת שעות העבודה

"התכנון המקובל של דירות קבלן כולל חדרי שינה קטנים וחללים משותפים גדולים", מספרת זנרבנק, "אבל בבית הזה לבעלת הבית היה חשוב ללכת לישון ולקום בחלל שמוזמן לשהות בו, ולכן הגדלנו את שטח חדר השינה באמצעות פתיחה של חדר הארונות ושילובו בחלל. במרכז חדר הארונות הצבנו היום עגול עטוף בד. גם כאן, כמו במקרה של שולחן האוכל האובאלי שבקומת הקרקע, הרהיט העגול משמש כאי תנועה שמכוון את הסירקולציה בחלל ויוצר תחושה של מרחב".

דרך חדר הארונות עוברים אל חדר הרחצה של ההורים, ובו בולט קיר גבוה שנמצא בתוך המקלחון ומחופה באריחים יוצאי דופן. "מדובר בקיר גבוה במיוחד, הגבחנו אותו עד מעל למפלס הגג כדי שנוכל לפתוח חלונות ולהכניס עוד אור טבעי", מסבירה זנרבנק. "הוא מחופה באריחים שעשויים מאדמה, קונספט ייחודי של המותג הישראלי 'קריאטור'. זה משרת מבחינתנו את החיבור של החלל לאדמה, כי זה החדר היחיד בבית שאין ממנו נוף לגינה. בנוסף, היה לנו חשוב לשלב בבית עבודת יד ישראלית".

האריחים הכהים משתלבים בסקאלת הצבעים של הבית, שרובה טבעית וניטרלית. "הכל בבית מאוד טבעי, וסקאלת הצבעים כוללת שחור, לבן ואפור", מסבירה ברקאי. "אין כאן צבעים חזקים, והכוונה הייתה ליצור הרמוניה שתשמש רקע לצבעוניות הנכנסת לבית דרך הריהוט והטקסטיל שבחרו בני המשפחה, וגם באמצעות עבודות האמנות הרבות שהם הביאו איתם. אפילו כשירותים הם תלו עבודות אמנות".

את הסיור בבית מסיימים במרתף, חלל רחב ידיים ומואר בזכות חצר אנגלית שנחפרה לצדו. "כמו שבקומות האחרות הגינה נכנסת אל הבית, גם במרתף היה חשוב לנו לייצר חוויה דומה", אומרת ברקאי. "שתלנו שם צמחים והשתמשנו גם בצמחייה תלויה שכמו זולגת כלפי מטה, והירוק נשקף מכל פינה במרתף ויוצר תחושה שהגינה מחברת בין כל המפלסים". ■

חדר הארונות מוביל אל חדר הרחצה של ההורים, במרכזו הוצב הדום עגול עטוף בד. גם כאן הרהיט העגול יוצר תחושה של מרחב וזרימה

